

แนวทางการสร้างจิตสำนึกสาธารณะจากการตัดสินใจใช้ถุงผ้าของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Guidelines for Creating Public Consciousness from the Decision Making of Cloth Bag Used by Chiang Mai Rajabhat University Students

Received 8 March 2022

Revised 10 March 2022

Accepted 25 April 2022

ภัทรศรี อินทร์ขาว และจิตติคุณ นิยมสิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Patarasri Inkao and Jittikhun Niyomsiri

Chiang Mai Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างจิตสำนึกสาธารณะจากการตัดสินใจใช้ถุงผ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจใช้ถุงผ้าและจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยวิธี Scheffé และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนของเพศ คณะ และชั้นปีที่ศึกษา แตกต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมและแรงจูงใจ และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย การสนับสนุนจากชุมชน และการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : จิตสำนึกสาธารณะ, การสร้างจิตสำนึก, การตัดสินใจใช้ถุงผ้า

Abstract

The Objectives of this Research on Guidelines for Creating Public Consciousness from the Decision Making of Cloth Bag Used by Chiang Mai Rajabhat University Students were to 1) to study the behavior of public consciousness among students of Chiang Mai Rajabhat University 2) to study the factors influencing the behavior of public consciousness among students of Chiang Mai Rajabhat University and 3) to study the relationship between the decision to use cloth bags and the public consciousness of Chiang Mai Rajabhat University students. The sample group of 400 students selected by simple random sampling technique

were studying at Chiang Mai Rajabhat University. The instrument used for data collecting were questionnaires. Data were analyzed by using the percentage, mean, standard deviation, t-test, the analysis of variance and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The research found that the level of samples' behavior in public consciousness overall were at a high level. The internal factor of moral reasoning and the external factor of family support were investigated having influences upon the public consciousness behavior at a high level. Moreover, different genders, majors and class levels did not have an effect in public consciousness behavior overall significantly at statistic level of 0.05. Finally, the internal factors of moral reasoning and motivation and the external factors of family support, university support, community support and peer support were positive relationship with the students' public consciousness behavior at the 0.01 level of significance.

Keywords : Public Consciousness Behavior, Creating Consciousness, Decision Making of Cloth Bag

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและการขยายตัวของชุมชนเมือง การเติบโตของเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์มากมาย โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่เป็นพลาสติกอยู่ในประเภทใช้แล้วทิ้ง เพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน พลาสติกมีต้นทุนต่ำ จึงถูกนำมาใช้งานอย่างกว้างขวาง และมีแนวโน้มใช้งานในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะสะดวกมากกว่าวัสดุอื่น ๆ ทำให้ขยะพลาสติกคงอยู่ในสภาพแวดล้อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ เนื่องจากพลาสติกใช้เวลาในการย่อยสลายนานถึง 450 ปี (สำนักวิชาการ, 2559) รายงานจากองค์กรอนุรักษ์ท้องทะเล (Ocean Conservancy, 2019) ระบุว่า ประเทศไทยคือ 1 ใน 5 ประเทศ ที่ทิ้งขยะพลาสติกลงทะเลมากที่สุดในโลก โดยขยะพลาสติกกว่า 8 ล้านตัน มาจากประเทศจีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย โดยหากยังไม่มีการแก้ไข จะส่งผลให้สัตว์ทะเลเสี่ยงสูญพันธุ์มากขึ้นเนื่องจากขยะพลาสติกเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สัตว์ทะเลต้องจบชีวิต จากผลการสำรวจของ BLT Bangkok (2562) พบว่าการตายของสัตว์ทะเลเกิดจากการเกี่ยวพันของอวนร้อยละ 20-40 และเกิดจากการกลืนขยะทะเลเข้าไปสะสมอยู่ในระบบทางเดินอาหาร มีสัดส่วนร้อยละ 2-3 โดยในการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งที่ 34 มีการกำหนดให้ปัญหาขยะเป็นวาระแห่งชาติ โดยประเทศไทยตั้งเป้าหมายลดขยะทะเลให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 ภายในปี 2570 นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (BLT Bangkok, 2562) ได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับสถานการณ์ขยะทะเล ดังนี้ ลดปริมาณขยะพลาสติกที่ต้องนำไปกำจัด เพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มบริการจัดเก็บขยะ แกไขผลกระทบที่เกิดจากปัญหาขยะทะเลและชายฝั่ง และกำหนดให้มีเขตบริหารจัดการทรัพยากรจังหวัดในทะเล

หนึ่งในแนวทางการลดปริมาณขยะนั้นสามารถเริ่มได้จากการตระหนักถึงปัญหาจากตัวบุคคลเอง หากแต่ในปัจจุบันวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้นมีแต่การแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอารัดเอาเปรียบ ห่วงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจของคน จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ของเยาวชนในปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาในเรื่องของความรุนแรง การตั้งครุฑที่ไม่พร้อมในวัยรุ่น ยาเสพติด โรคซึมเศร้า ติดเกม วัตถุนิยม และปัญหาการฆ่าตัวตาย จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ การมีพฤติกรรมจิตสาธารณะจึงลดน้อยลงทุกวัน ทำให้เยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันในการ

เลือก ตัดสินใจดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ดังนั้น องค์การจากหลายภาคส่วนในประเทศไทยจึงได้หันมาให้ความสำคัญในการพัฒนาคนในเรื่องของจิตสำนึกสาธารณะ โดยเน้นไปที่การสร้างคุณธรรมให้กับคนทุกคน จึงมีการบรรจุเรื่องจิตสาธารณะลงไปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ตลอดจนนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้เน้นหลักคุณธรรมนำความรู้ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาให้ยึดคุณธรรมนำความรู้พัฒนาโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุข

คณะวิจัยจึงได้เล็งเห็นโอกาสจากปัญหาที่เกิดขึ้น และมีแนวคิดที่จะส่งเสริมนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้รับการปลูกจิตสำนึกสาธารณะผ่านการตัดสินใจใช้ถุงผ้าบรรจุสินค้า เพื่อสร้างเสริมความสมดุลของภาวะทางจิตใจ ช่วยเหลือสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรอบมหาวิทยาลัยฯ เดินตามนโยบายของภาครัฐ และเป็นส่วนหนึ่งในการลดปัญหาขยะทางทะเลของประเทศต่อไปในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจใช้ถุงผ้าและจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดด้านจิตสำนึกสาธารณะ

ราชบัณฑิตยสถาน (2522) ให้ความหมายของจิตสำนึกทางสังคมหรือจิตสำนึกสาธารณะ คือ การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือการคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542) ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธารณะไว้ว่า การรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระ และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งที่ผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

เวชพล อ่อนละมัย (2551) ได้ให้ความสำคัญของจิตสำนึกสาธารณะว่า จิตสำนึกสาธารณะเป็นความรับผิดชอบซึ่งเกิดจากภายใน คือความรู้สึกลึกซึ้ง จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมซึ่งอยู่ในจิตและส่งผลสู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสำนึกของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ เช่น

1. ปัญหายาเสพติด ซึ่งเกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ไม่นึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปกับสังคม
2. ปัญหามลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากความไม่รับผิดชอบต่อ ขาดจิตสำนึก เช่น
 - 2.1 การปล่อยน้ำเสียออกจากโรงงานโดยไม่ผ่านการบำบัด

- 2.2 การจราจรโดยไม่ได้เครื่องยนต์ทำให้เกิดควันพิษ โดยเฉพาะในเมือง
- 2.3 ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย
- 2.4 ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง
- 2.5 การใช้ทางเท้าสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม
- 2.6 การทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองและทางเท้า
- 2.7 การฉีดสารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะสุกร ซึ่งมีผลต่อโรคมะเร็งในมนุษย์ เช่น โรคมะเร็ง เป็นต้น

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในสังคม เยาวชนต้องให้ความสำคัญและตระหนักในสิ่งต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง นับว่าเป็นพื้นฐานต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวอย่างความรับผิดชอบต่อตนเอง มีดังนี้

- 1.1 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้
- 1.2 รู้จักการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์
- 1.3 มีความประหยัด รู้จักความพอดี
- 1.4 ประพฤติตัวให้เหมาะสม ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
- 1.5 ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
- 1.6 มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย เช่น

- 2.1 มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ
- 2.2 มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ เช่น ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ช่วยกันรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
- 2.3 มีความรับผิดชอบต่อเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ เช่น ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

2.4 มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม ปฏิบัติตาม กฎหมาย รักษาทรัพย์สินของส่วนรวม ให้ความร่วมมือต่อสังคมฐานะพลเมืองให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะ เป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะนั้นจะมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมายกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคมโดยรวม และหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์ และกฎหมายอย่างเคร่งครัดพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม บุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะสูงนั้น แม้แต่การทิ้งเศษขยะ หรือขับรถผิดกฎจราจรยังไม่กล้าที่จะกระทำเพราะรู้สึกอายแก่ใจ นอกเหนือจากนั้นเมื่อประสบพบเจออะไรที่ผิดปกติ ผิดระเบียบ ผิดกฎหมายก็จะแจ้งความทันที ส่วนบุคคลที่ไร้จิตสำนึกสาธารณะจะมีวิถีชีวิตดำรงชีพมักง่าย สะเพร่าเอาตัวรอดโดยไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น (ไชยา ยิ้มวิไล, 2550)

ระดับของจิตสำนึกสาธารณะ ใจสระคราญ หิรัญพุกษ์ และคณะ (2544) ได้กล่าวถึงการแบ่งจิตสำนึกสาธารณะ ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. จิตสำนึกสาธารณะระดับครอบครัว ได้แก่ ความพอมือพอกิน ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้อง ความซื่อสัตย์ มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน และการแบ่งความรับผิดชอบ

2. จิตสำนึกสาธารณะระดับหมู่บ้าน ได้แก่ คนดี ความดี การแบ่งปัน การอาศัยให้वान การช่วยเหลือเกื้อกูล และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร

3. จิตสำนึกสาธารณะระดับสังคม ได้แก่ ความร่วมมือ ร่วมใจ สามัคคี การมีส่วนร่วมทางสังคม งานบุญ งานประเพณี และปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ

องค์ประกอบของจิตสำนึกสาธารณะ ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ๆ ได้แก่ (สมพงษ์ สิงหะพล, 2542)

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self-Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนานตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิดบ้าง ไปตามสภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้วสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2553) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำนึกของบุคคล มี 2 ประเภท ได้แก่

1. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายใน เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ทำให้ความสำนึกของบุคคลแตกต่างกัน เช่น ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ภาวะทางอารมณ์ ค่านิยม ส่วนบุคคล ความปรารถนา และเพศ

2. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก เป็นลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย และจะส่งผลในการเกิดความสำนึกในแต่ละคนให้แตกต่างกัน เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โรงเรียน และการศึกษา สถานภาพทางสังคม และกลุ่มเพื่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า จิตอาสาของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง มีเจตคติต่อจิตอาสาอยู่ในระดับดี แรงจูงใจในการทำกิจกรรมจิตอาสาอยู่ในระดับสูง และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ปัจจัยด้านบุคคลทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตอาสาของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของจิตอาสาได้ ร้อยละ 48.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจิตอาสา มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์สูงสุด รองลงมา คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและเจตคติต่อจิตอาสา ตามลำดับ

อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและ

กลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด กลุ่มเก็บตัว ส่วนจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิเชียร อินทรสมพันธ์ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. นิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ร้อยละ 85.83 มีระดับจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 10.17 อยู่ในระดับมาก และร้อยละ 4.00 อยู่ในระดับน้อย 3. ปัจจัยกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4. ปัจจัยภายในด้านอัตมโนทัศน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์ และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ร้อยละ 47.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำนวน 19,139 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยผู้วิจัยจะทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของทาโรยามาเน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่คณะวิจัย ได้พัฒนาจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ประกอบไปด้วยคำถามประเภทต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการวัดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ Likert Scale เป็นการวัด ประกอบด้วย 5 ระดับ และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) แบ่งปัจจัยเป็น 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ Likert Scale เป็นการวัด ประกอบด้วย 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé และการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างจิตสำนึกสาธารณะจากการตัดสินใจใช้ถุงผ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.25 เป็นเพศชาย จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.75 ซึ่งมาจากวิทยาลัยนานาชาติมากที่สุด ร้อยละ 39.50 และส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 45.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมจํานักสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเมื่อรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้วจะนำภาชนะที่รับประทานไปเก็บในที่ที่จัดไว้ จะเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหารและหากพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิท ข้าพเจ้าจะเข้าไปปิดก๊อกน้ำให้สนิททันที อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59, 4.39 และ 4.32 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะโดยจะเปิดปิดประตูห้องเรียนด้วยความระมัดระวัง จะแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้แก่เพื่อนที่ไม่มีอุปกรณ์การเรียนใช้ จะอ่านหนังสือของห้องสมุดอย่างระมัดระวังและเก็บหนังสือไว้ในที่ที่จัดไว้เมื่ออ่านเสร็จแล้ว หากนำโต๊ะเก้าอี้ของห้องเรียนไปใช้ในการทำกิจกรรมเมื่อเสร็จงานแล้วจะนำไปเก็บที่เดิม จะสลับที่นั่งบนรถประจำทางให้แก่เด็ก คนพิการ สตรีมีครรภ์และผู้สูงอายุ จะช่วยเหลืออาจารย์และเพื่อนโดยไม่หวังผลตอบแทน จะไม่ขีดเขียนโต๊ะเก้าอี้หรือผนังห้องเรียน หากมีการเลือกตั้งในคณะจะไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จะแต่งกายถูกระเบียบของมหาวิทยาลัย หลังเวลาเลิกเรียนจะไปช่วยบิดามารดาทำงานบ้าน สนใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว สังคม หรือชุมชน จะแบ่งหนังสือให้เพื่อน ๆ อ่าน จะบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยเหลือคนที่เดือดร้อน จะให้คำปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับปัญหาการเรียน จะช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน จะให้คำแนะนำแก่เพื่อนที่ทำผิดให้ปฏิบัติตนถูกต้อง จะช่วยเหลือเพื่อนทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนทำงานส่วนตัว จะช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องน้ำ หากพบคนตาบอดต้องการข้ามถนนจะพาข้ามอย่างปลอดภัยและจะร่วมมือกับเพื่อน ๆ คัดกิจกรรมเพื่อเพื่อนมีจิตจํานักที่ดีต่อสังคมส่วนรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15, 4.15, 4.12, 4.11, 4.07, 4.04, 4.03, 4.01, 3.96, 3.87, 3.80, 3.76, 3.75, 3.75, 3.73, 3.73, 3.72, 3.70, 3.57, 3.52 และ 3.48 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยรวมที่มีอิทธิพลต่อจิตจํานักสาธารณะของนักศึกษา

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยภายใน	4.26	0.523	มากที่สุด
ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม	4.49	0.464	มากที่สุด
ด้านแรงจูงใจ	4.03	0.582	มาก
ปัจจัยภายนอก	3.91	0.661	มาก
ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว	4.24	0.546	มากที่สุด
ด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย	3.91	0.644	มาก
ด้านการสนับสนุนจากชุมชน	3.65	0.780	มาก
ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน	3.84	0.672	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยภายในมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 สำหรับปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตจํานักสาธารณะของนักศึกษา

อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการสนับสนุนจากเพื่อน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91, 3.84 และ 3.65 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

งานวิจัยนี้มีสมมติฐานทั้งหมด 5 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวม	3.81	0.404	3.74	0.413	1.032	0.303

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าเพศกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่อยู่คณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ จำแนกตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.532	12	.266	1.581	0.208
ภายในกลุ่ม	38.188	387	.168		
รวม	38.720	399			

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า คณะกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.421	14	.140	.829	0.479

ภายในกลุ่ม	38.299	385	.169
รวม	38.720	399	

ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ชั้นปีที่ศึกษากับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ปัจจัยภายใน	
- ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม	.352**
- ด้านแรงจูงใจ	.389**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และด้านแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = .352$ และ $.389$ ตามลำดับ)

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ปัจจัยภายนอก	
- ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว	.348**
- ด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย	.396**
- ด้านการสนับสนุนจากชุมชน	.323**
- ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน	.484**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการสนับสนุนจากเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

พฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = .348, .396, .323$ และ $.484$ ตามลำดับ)

อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเมื่อรับประทานอาหารเช้าเรียบร้อยแล้วจะนำภาชนะที่รับประทานไปเก็บในที่ที่จัดไว้ จะเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร และหากพบก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้หรือปิดไม่สนิทจะเข้าไปปิดก๊อกน้ำให้สนิททันที อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) ซึ่งทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ (2553) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่าจิตอาสาของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง มีเจตคติต่อจิตอาสาอยู่ในระดับดี

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษา การปลูกฝังเยาวชนของประเทศไทยในเชิงคุณธรรม จริยธรรม ที่ยังนับได้ว่าประสบความสำเร็จ เพราะหากประเทศมุ่งสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีแค่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการความรู้ แต่ขาดซึ่งความมีจิตสำนึกสาธารณะก็คงไม่อาจพัฒนาประเทศชาติไปได้อย่างแท้จริง หากทุกภาคส่วนและทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการปลูกฝังและพัฒนาความมีจิตสำนึกสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ย่อมจะส่งผลให้อนาคตของชาติที่จะก้าวไปในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงจะนำพาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ในส่วนของปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งมีตัวชี้วัดย่อยในเรื่องการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ถุงผ้า นั้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการสนับสนุนจากเพื่อน และการสนับสนุนจากชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณฑา (2552) ซึ่งทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร อินทรสมพันธ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านอัตมโนทัศน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ร้อยละ 47.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถระบุได้ว่าปัจจัยภายในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา แสดงให้เห็นถึงการที่นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีเหตุผลเชิง

จริยธรรมมากขึ้นเท่าใดย่อมส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นได้ต้องอาศัยระดับสติปัญญา และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลเป็นสำคัญ ในส่วนของปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการถ่ายทอดจิตสำนึกสาธารณะจากครอบครัวสูง ย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะสูงด้วย เนื่องจากครอบครัวนับเป็นจุดเริ่มต้นแรกในการทำหน้าที่ถ่ายทอดพฤติกรรมทางสังคมผ่านการอบรมเลี้ยงดู จะมีผลต่อพัฒนาการหลาย ๆ ด้านของนักศึกษา ทั้งด้านอารมณ์และจิตใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และกำลังใจในการทำงาน เมื่อนักศึกษาได้รับการหล่อหลอมปลูกฝังภายใต้สถาบันครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีย่อมส่งผลให้นักศึกษามีทิศทางการมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีด้วยเช่นกัน

ปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมจากมหาวิทยาลัยสูง มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ธงผ้า อาจารย์มีการชี้ให้เห็นและแนะนำว่าการเสียสละต่อผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ รวมถึงกล่าวชมเชย นักศึกษาทำความดีเพื่อสังคม ย่อมส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะที่สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากสถาบันมหาวิทยาลัยถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการอบรม บ่มเพาะ ปลูกฝังความรู้ และส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ และคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่จะปลูกฝังนิสัยแห่งพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะ ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยมีการเชื่อมโยงสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ให้ร่วมมือช่วยกันในการจัดโครงการที่ช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษามากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงคุณธรรมที่ถูกต้อง และสามารถนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ โดยคำนึงถึงความสนใจของนักศึกษาร่วมด้วย ย่อมส่งผลให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเสริมสร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้แก่ นักศึกษาในการรับผิดชอบต่อสังคมส่วนร่วม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นสมาชิกของสังคม อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตอาสา ของคณะต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัย หรือรณรงค์ให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีจิตสำนึกสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ใจสระคราญ หิรัญพุกษ์ และคณะ. (2544). *การปลูกฝังคุณค่าของ “จิตสำนึกพอเพียงและยั่งยืน” เพื่อการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม แบบยั่งยืน สมดุล และเป็นธรรม*. รายงานผลการวิจัยประจำปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไชยา ยัมวิไล. (27 เมษายน 2550). *สำนึกสาธารณะ*. มติชนสุดสัปดาห์.

- นวรินทร์ ตาก้อนทอง. (2553). *จิตสาธารณะ: คุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 3(1): 9-16.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2522). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ลักษณ์.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารครุศาสตร์*. 6(2): 19-25.
- เวชพล อ่อนละมัย. (2551). *หน่วยที่ 8 จิตสาธารณะ*. สืบค้นจาก <http://www.kasetyaso.ac.th/thai%20culture/09.pdf>
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *สัปดาห์*. 13(27): 15-16.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- สำนักวิชาการ. (2559). *สถานการณ์การใช้ถุงพลาสติก*. สืบค้นจาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559/feb2559-7.pdf
- อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ. (2553). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. 3(2): 81.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- BLT Bangkok. (15 สิงหาคม 2562). *ประเทศไทยติด 1 ใน 5 ทั้งขยะพลาสติกลงทะเลมากที่สุดในโลก*. สืบค้นจาก <https://www.bltbangkok.com/CoverStory/ขยะพลาสติก-ทะเลไทย-สัตว์ทะเล-สัตว์สงวน-ถุงพลาสติก-ขวด-เครื่องมือประมง>
- Ocean Conservancy. (2019). *Ocean Conservancy Report Shows Recycled Content Standards and Extended Producer Responsibility Schemes Can Bridge Plastic Collection Financing Gap*. Retrieved from <https://en.pnasia.com/releases/apac/ocean-conservancy-report-shows-recycled-content-standards-and-extended-producer-responsibility-schemes-can-bridge-plastic-collection-financing-gap-261991.shtml>